

[Frandsen.]

skal være et led i den almindelige samfundsstyring af kapitalen, at det skal bruges for lønmodtagerne til at styrke dem i kampen for øget arbejdspladsdemokrati og endelig, og ikke mindst, at det skal sikre lønmodtagerne en øget værditilvækst fra virksomhederne. Netop hvad angår denne målsætning er vi fuldt ud enige med regeringen i, at det er afgørende, at der, hvis vi ønsker at foretage udligning i indkomst- og formueforskellene, overføres værditilvækst på den ene eller den anden måde i virksomhederne fra arbejdsgiverside til lønmodtagerside.

Da vi behandlede regeringsforslaget om ØD her i folketinget, fremhævede jeg på socialistisk folkepartis vegne, at vi ikke kunne være med til at gennemføre forslaget i denne folketingsssamling, dels ud fra den betragtning at der var en række uafklarede problemer omkring en lønmodtagerfond, dels ud fra den betragtning, at forståelsen i befolkningen ikke var tilstrækkelig, dels at det var afgørende, at fonden blev indrettet på en rigtig måde: det måtte sikres, at der virkelig ville blive tale om, at pengene blev overført til lønmodtagerne ikke som kontanter, men mere ved, at man overførte værdiandele fra virksomhedsindehaveren til lønmodtagerne, sådan at vi fik en udligning af formueforskellene. Endelig som en yderligere betingelse, at fonden blev styret så nær gulvet som overhovedet muligt, at lønmodtagerne følte, det var en del af noget, de havde med at gøre.

De betænkeligheder, vi havde dengang, håber vi efterhånden kan blive ryddet af vejen ved, at den oplysningskampagne, som man har sat i gang fra fagbevægelsens side, efterhånden bærer frugt, sådan at vi i næste folketingsssamling kan vedtage et forslag om lønmodtagernes medindflydelse i virksomhederne, om, at samfundet får en større styring af kapitalen, og i det hele taget at lønmodtagerne får en større del af værditilvæksten.

Vores betingelser yderligere for en lønmodtagerfond var, at også arbejdspladsdemokratiet og kapitalstyringen skulle gennemføres. Hvor mange af de ting, der kan komme allerede i næste folketingsssamling, ved vi ikke, men i hvert tilfælde er det nødvendigt, at væsentlige dele af dem kommer. Hvis man i denne folketingsssamling kunne

sige, at socialistisk folkeparti var betænkelig ved at gennemføre en lovgivning om økonomisk demokrati, så kan jeg sige, at vi håber på, at vi i næste folketingsssamling kan gennemføre det, som vi ikke kunne gøre nu, og at befolkningen efterhånden har fået den fulde forståelse for, at hvis de ting gennemføres rigtigt, vil det være en afgørende landvinding.

Visse erhvervsorganisationer og også partier her i folketinget i dag har klart givet udtryk for kritik af regeringen for en række af de ting, der er sket vedrørende den almindelige økonomiske politik, og jeg kan da også sige, at socialistisk folkeparti heller ikke er tilfreds med alle de ting, der er sket i den forløbne 1½ års periode, men kritikken går naturligvis på noget andet: det, vi vil bebrejde regeringen, er, at man ikke har gennemført en række af de ting, som socialdemokratiet bebudede i oppositionsperioden. Det drejer sig, som jeg har været inde på før, bl. a. om en styring af kapitalmarkedet og en kontrol med priserne. De to ting er totalt blevet svigtet af regeringen i det forløbne 1½ år, og det er altså afgørende for os, at man efterhånden får taget fat på de ting.

På socialistisk folkepartis landsmøde for nylig vedtog vi et program om en demokratisering af økonomien, et program som vi mener løser en række af de samme problemer, som regeringen har fremlagt mere eller mindre i diskussionsform, noget i lovform. Det drejer sig netop om, at vi får en samfundsstyring af hele kapitalmarkedet, herunder at vi får fuld kontrol med Nationalbanken, at vi får en række reformer igennem omkring arbejdspladsdemokratiet, at vi gennemfører en række af de ting, som man igennem mange år har haft som krav fra arbejdspladserne; hvis man ikke kan gøre det ved overenskomstforhandlinger, må det være et flertal her i folketinget, som kan gennemføre det. Endvidere at man gennemfører en lønmodtagerfond, og at en lønmodtagerfond netop ses i sammenhæng med udbygningen af kapitalstyringen og udbygningen af arbejdspladsdemokratiet. Endelig er der spørgsmålet om en effektiv priskontrol her i landet. Disse ting kan nok gennemføres mere eller mindre delt, men for at de virkelig kan være effektive, er det nødvendigt, at de gennemføres sammen.